

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.327/2014/21.szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, **2015. október hó 13. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2014. április hó 15. napján kelt 11.B.824/2006/184. számú ítéletét I. rendű vádlott tekintetében annyiban változtatja meg, hogy e vádlott a büntetés fele részének a letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I. rendű és II. rendű vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 793.285 (hétszázkilencvenháromezer-kettőszáz-nyolcvanöt) forint bűnügyi költségből 773.285 (hétszázhetvenháromezer-kettőszáz-nyolcvanöt) forintot az állam visel, míg 20.000 (húszezer) forintot II. rendű vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék 2014. április hó 15. napján kihirdetett 11.B.824/2006/184. számú ítéletével:

- I. rendű vádlottat költségvetési csalás büntette [2012. évi C. törvény 396. § (1) bekezdés a/ pont, (5) bekezdés b/ pont II. fordulata], csalás büntettének kísérlete [2012. évi C. törvény 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc/ pont, (5) bekezdés b/ pont] és 3 rendbeli, 2 esetben folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [2012. évi C. törvény 345. §] miatt - halmazati büntetésül - három év börtönbüntetésre;

- II. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [2012. évi C. törvény 396. § (1) bekezdés a/ pont, (5) bekezdés b/ pont II. fordulata] költségvetési csalás büntette [2012. évi C. törvény 396. § (1) bekezdés a/ pont, (3) bekezdés a/ pont II. fordulata] és 4 rendbeli, 1 esetben folytatólagosan, 1 esetben folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [2012. évi C. törvény 345. §] miatt - halmazati büntetésül - két év börtönbüntetésre ítélte.

II. rendű vádlottnál a szabadságvesztés végrehajtását négy évi próbaidőre felfüggesztette és a terheltet előzetes mentesítésben részesítette.

Rendelkezett - II. rendű vádlottnál a büntetés végrehajtásának elrendelése esetére - a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a bűnjelként lefoglalt dolgokról, valamint a felmerült bűnügyi költség egy részének megfizetésére kötelezte a vádlottakat.

Ellenben mindkét vádlottat felmentette az ellenük egy-egy rendbeli számviteli fegyelem megsértésének vétsége miatt [1978. évi IV. törvény 289.§ (1) bek. b/ pontja] miatt emelt vád alól.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyész mindkét vádlottat érintően tudomásul vette.

I. rendű és II. rendű vádlottak, valamint védőik felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

I. rendű vádlott védője perbeszédében a bejelentett fellebbezést fenntartotta. Perorvoslatát - a törvényszéken előterjesztett perbeszédében foglaltak megismétlésével - részletesen indokolta.

A nyilvános ülésen elmondott perbeszédében a védő kifogásolta az ügyész távolmaradását és a fellebbviteli főügyészség átiratának terjedelmét.

Álláspontja szerint az eljárás nyomozati szakában alapvető garanciális alapelv sérült, mivel I. r. vádlott gyanúsított kihallgatásakor nem volt jelen tolmács és a terhelt jogi kérdésekben nem volt tájékozott, azért is hatalmazott meg oroszul tudó védőt. A későbbiekben pedig az orosz tolmácsolás pontatlan volt.

Sérelmezte, hogy az eljárás kapcsán ellene az ügyvédi kamaránál fegyelmi eljárás indult és a törvényszék tanácselnökének elfogultságára hivatkozott, amit a bírónak a személye ellen irányuló megnyilvánulásaiból állapított meg.

Az ítélet megváltoztatását célzó védelmi fellebbezés az I. rendű vádlott elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányábani felmentésére, harmadlagosan a vele szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítésére, a szabadságvesztés felfüggesztésére irányult.

A törvényszék által megállapított tényállás I. pontja kapcsán kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a terhelt védekezésével szemben állapította meg, hogy valótlan számlák alapján általános forgalmi adó jogellenes visszaigénylésével mintegy 148 millió forint vagyoni hátrányt okoztak az államnak. Ekörben az ítélet indokolását ellentmondásosnak ítélte és lehetségesnek találta, hogy a tényállás helyesbítésével a másodfokú bíróság eltérő tényállást megállapítva felmentse a vádlottat. Kiemelte a II. rendű vádlott az 1. számú tanúval kapcsolatos következetes állításait és azt, hogy létező áruk cseréltek gazdát, a cégek számlái mögött valódi áruk voltak, amit az aláírások valódisága tekintetében az írásszakértő is igazolt. Kifogásolta, hogy a törvényszék a 2. számú tanú vallomását bizonyítékul elfogadta, továbbá hogy téves következtetésre jutott a könyvelőirodák váltogatásával kapcsolatban. Az 1. számú szakértőt eredetileg más ügyben rendelte ki a nyomozó hatóság, s azért terjesztett elő a nyomozás során több szakvéleményt, mert a szükséges adatokat részletekben, hiányosan bocsátották rendelkezésére. A 2. számú szakértő szakvéleménye megcáfolta a vád és az ítélet azon fikcióját, hogy az áruk nem a II. rendű vádlott cégétől származtak, mivel a szakértő azt támasztotta alá, hogy voltak áruk, amik kimentek és nem kellett vámot fizetni. A 2. számú szakértő szakvéleménye alapján tehát a II. rendű vádlott által végrehajtott ügylet valós volt, nem fiktív árukról szólt, - emiatt az I. r. vádlottnak sem kellett ezzel kapcsolatban mást gondolnia. Mindkét szakértői vélemény egyértelműen valós gazdasági eseményeket igazolt.

A tényállás III. tényállási pontjával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy egyértelműen rablás történt és annak ellenére létezett az áru, hogy a biztosító megtagadta a kár kifizetését.

A minősítés tekintetében egyetértett a törvényszék jogi álláspontjával, miszerint az új Btk. alkalmazása a helytálló.

Elsődlegesen az ítéleti tényállás kiegészítését indítványozta a tárgyalási jegyzőkönyvek adatai, a 2. számú szakértő szakvéleménye és a II. rendű vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozata alapján, amelyekből kitűnően nem valósult meg sem adócsalás, sem költségvetési csalás, mivel valós gazdasági esemény történt és a számla sem volt fiktív, ebből adódóan az áfa jogszerű felszámolásával a költségvetést nem érte hátrány. Ezért elsősorban az I. rendű vádlott felmentését indítványozta bűncselekmény hiányában, valamint a bűnügyi költség viselésére való kötelezés mellőzését. Másodlagosan a belső arányosság követelményére is utalva a szabadságvesztés tartamának oly mérvű csökkentését kérte, amely lehetővé teszi a végrehajtás felfüggesztését. Mellőzni kérte a súlyosítók köréből a hasonló cselekmények elszaporodottságát, s nagyobb nyomatékkal tartotta értékelendőnek, hogy az I. rendű vádlott büntetlen előéletű és két kiskorú gyermekről gondoskodik.

II. rendű vádlott védője perbeszédében a bejelentett fellebbezést változatlanul fenntartva elsődlegesen a II. rendű vádlott bizonyítottság hiányában történő felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Álláspontja szerint az ügyben kulcsszerepet játszó 1. számú tanú felkutatása elengedhetetlen és nevezetett a lefolytatandó új elsőfokú eljárásban tanúként ki kell hallgatni. A II. rendű vádlott védekezése szerint az 1. számú tanú vette rá őt a cégalapításra, azzal, hogy így kölcsönt tudnak felvenni. A Kft ügyvezetőjeként meghatalmazást is adott neki, hogy a cég ügyeiben eljárjon, amelyek között a legfontosabb az adóhivatal előtti eljárás volt. A pénz végül az 1. számú tanúhoz került, akinek ígérete ellenére sem részesült belőle a II. rendű vádlott. Emiatt nem tudja fizetni a kölcsöntartozását és folyik végrehajtás az ingatlanára. A tanúk is azt támasztották alá, hogy az 1. számú tanú mellett a II. r. vádlott csak másodlagos szerepet játszott.

II. rendű vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változáson túl felszólalásában és az utolsó szó jogán ártatlanságát hangoztatta és felmentését kérte.

A **Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség** BF.781/2014/1. számú átiratában rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a lehetséges bizonyítékokat feltárta, tárgyalás anyagává tette és iratszerűen rögzítette. Kellően megindokolta, hogy a vádlottak tagadásával szemben milyen bizonyítékokat, miért fogadott el. A bizonyítékok logikus és alapos mérlegelésével megállapított, megalapozott tényállásból okszerűen következtetett mindkét vádlott bűnösségére, s cselekményeiket az elbíráláskor hatályos kedvezőbb törvény alkalmazásával az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítette.

A helyesen számbavett bűnösségi tényezők - köztük a rendkívüli időmúlás - tükrében a középértékűtől eltérő büntetés törvényes és megfelelően szolgálja a büntetés célját. Az elkövetett cselekményekkel arányban álló büntetések enyhítésére sincs kellő indok. Ezért mindkét vádlottnál a másodfokú eljárásban a törvényszék ítéletének helybenhagyására tett indítványt azzal, hogy megállapíthatónak tartotta a tanácsülésen való elbírálás feltételeit.

A bejelentett védelmi fellebbezések közül I. rendű vádlottat érintő perorvoslatok részben alaposak.

A másodfokú bíróság a perorvoslatok alapján eljárva, a Be. 348. § (1) bekezdése alapján mindkét fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében teljes terjedelmében felülbírált a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt.

Nem terjedhetett ki a felülbírálat a I. rendű és II. rendű vádlottakat érintő részfelmentésre, amely tekintetében - azt támadó fellebbezés hiányában - a részjogerő beállt.

A Fővárosi Ítéletőktábla a fellebbezést - az ügyészi indítványnak megfelelően - akár tanácsülésen [Be. 360.§ (1) bek. c/ pontja] is elbírálhatta volna, a tanács elnöke azonban az ügyet [a Be. 360.§ (2) bekezdése alapján] nyilvános ülésre tűzte ki.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során azt állapította meg, hogy a rendkívüli módon elhúzódott elsőfokú eljárásban, többszöri átszignálást követően, a vádemelés után hat évvel került az ügy az eljáró tanácshoz. Az első fokon eljáró törvényszék 2012. szeptemberétől igen intenzív 12 tárgyalási napon át, mindenre kiterjedően lefolytatott bizonyítás eredményeként hozott az ügyben ügydöntő határozatot.

A bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le.

Az anyanyelv használatát a Be. 9. §-a akként szabályozza, hogy a büntetőeljárás nyelve a magyar, amelynek nem tudása miatt senkit sem érhet hátrány. A 9.§ (2) bekezdése azt is lehetővé teszi, hogy a büntetőeljárásban mind szóban, mind írásban mindenki az anyanyelvét, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben regionális vagy nemzetiségi nyelvét vagy - ha a magyar nyelvet nem ismeri - az általa ismertként megjelölt más nyelvet használhassa. A (4) bekezdés értelmében elérő rendelkezés hiányában a kézbesítendő irat lefordításáról az érintett kifejezetten lemondhat.

Az anyanyelv használatának jogát illetően a nyomozó hatóság nem vétett eljárási hibát, amikor az I. r. gyanúsított 2004. május 3-i kihallgatásakor tett kifejezett nyilatkozata alapján a nyomozati szakban tolmács igénybevételét mellőzte. A gyanúsított ennek indokát is adta, amikor arra hivatkozott, hogy tizenegy éve él Magyarországon, magyar nyelven ír és olvas. *(nyomozati iratok 479. oldala)*

Nem magyar anyanyelvű személy esetében tolmács közreműködése nem feltétlenül szükséges, a törvény nem ró a hatóságra olyan kötelezettséget, hogy a nem magyar anyanyelvű terhelt akarata ellenére is gondoskodnia kell tolmács közreműködéséről, hacsak nem bizonyosodik meg arról, hogy - állításával szemben - a terhelt nincs a nyelvismeret birtokában, vagy a magyar nyelvet nem megfelelő szinten bírja.

A több mint egy évtizede életvitelszerűen Magyarországon élő, s itt önállóan üzleti tevékenységet folytató I. r. gyanúsított magyar nyelvtudásra vonatkozó, tényekkel alátámasztott állítása nem vált aggályossá, azt semmi nem kérdőjelezte meg.

Ennek ellenére a bírói szakban a terhelt kérésére megtörtént a vádirat orosz nyelvre fordítása és valamennyi tárgyaláson tolmács működött közre, akinek hozzáértését az I. rendű vádlott nem kifogásolta.

A védelemhez való jog sem csorbult, ellenkezőleg a terhelt meghatalmazása alapján I. rendű vádlott érdekében több védő is eljár, akik közül a törvényszék nemcsak a vezető védőnek biztosította az őt törvény szerint megillető jogokat, hanem - a jegyzőkönyvek tanúsága szerint - kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogát valamennyi védő gyakorolta.

A vád módosítása kapcsán, a vádbeszédben elhangzott súlyosabb minősítés miatt a Be. 310.§ (2) bekezdése szerint a tárgyalás elnapolása mellett biztosított lehetőséget I. rendű vádlott védőjének a felkészülésre *(179./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 16.oldala)*.

A bíróság kizárása iránt I. rendű vádlott csak az ügydöntő határozat kihirdetését követően, 2014. május hó 23. napján élt - a Be. 21.§ (1) bek. e/ pontjára alapított - indítvánnyal.

Ezt a Be. 24. § (7) bekezdés a/ pontja szerinti eljárásban a Fővárosi Törvényszék másik tanácsa 2014. június 25. napján kelt 16.Bkk.781/2014/7. számú végzésével akként bírálta el, hogy az eljáró bíróság tanácselnökének kizárását megtagadta. Határozatában részletes indokát adta, hogy a magát elfogulatlannak valló bíró által folytatott tárgyalásvezetés megfelelt a tisztességes eljárás követelményének és a bizonyítási eljárás releváns tényekre irányítása nem kérdőjelezheti meg a bíró pártatlanságát.

A perbeszéd írásban történő becsatolása iránt a védőhöz intézett kérelem nem azonosítható az erre való kötelezéssel. Figyelemmel arra, hogy a védő által szóban előterjesztett perbeszéd nem egyezett az általa írásban benyújtottal, a tárgyaláson elmondott perbeszéd részletesen jegyzőkönyvezésre került *(179./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 17-22. oldalai)*.

A terhelt által a nem jogerős ügydöntő határozat megismerése után több mint egy hónap elteltével előterjesztett kizárási indítvány nem támasztotta alá, hogy az eljáró bíró a tárgyalás vezetése során olyan magatartást tanúsított volna, vagy intézkedéseiből olyan körülményekre lehetne következtetni,

hogy az ügy tárgyilagossága megítélésére veszélybe került, hisz az ezzel kapcsolatos bejelentést a bizonyítási eljárás során haladéktalanul meg kellett volna tenni. Ezzel szemben a bíró hátrányos színben feltüntetése olyan következtetésre ad alapot, hogy a kizárás iránti indítvány a bírói bejelentés nyomán indult ügyvédi kamarai eljárással függ össze.

Figyelemmel arra, hogy a kizárást megtagadó határozat ellen önálló fellebbezésnek nincs helye, a kizárás az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatban sérelmezhető [Be.24/A § (3) bekezdése]. A másodfokú eljárásban a perbeszédében ezt kifejtette a védő, a másodfokú bíróság ezért vizsgálta a kizárási indítvány alaposágát. Az ítélet táblája sem észlelt olyan körülményt, amely alapján alaposnak és jogosnak tűnő észszerű kételyek merültek volna fel az ítélező bíró pártatlanságával szemben. Ellenkezőleg, a rendelkezésre álló iratokból az állapítható meg, hogy az ügyben az addigi éveken át tartó, érdemben előre nem vivő ügyintézésrel szemben rövid időközökben kitűzött tárgyalásokon, felkészülten, célirányos pervezetéssel, kellő alaposítással, körültekintéssel, pártatlanul folytatta le az eljárást.

A másodfokú bíróság az ügy felülvizsgálata során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le. Az eljárásban a tanúkat az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával hallgatta ki, őket a szükséges figyelmeztetésben részesítette, s a figyelmeztetésre adott válaszaikat is rögzítette. Az 1. és 2. számú igazságügyi könyvszakértők tárgyalási meghallgatása, valamint a szakértői vélemények és okiratok tárgyalás anyagává tétele ugyancsak az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartásával történt.

A minden releváns körülményre kiterjedő bizonyítási eljárás során a Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, mivel a tényállás alapos és hiánytalan felderítéséhez szükséges valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyíték rendelkezésre áll.

A törvényszék által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, a történeti tényállás azonban - vélhetően leírási hibára visszavezethetően - kismértékben pontosításra szorul.

A tényállás Be. 351. § (2) bekezdés c/ pontja szerinti, iratellenességre visszavezethető megalapozatlanságát a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint az iratok tartalma alapján a következők szerint egészítette ki.

Az I. tényállási pontban az ítélet 5. oldalának utolsó bekezdése annyiban pontosítandó, hogy a I. rendű vádlott által 2001. szeptemberében befogadott számlák száma: 29 darab volt és a 6. oldal első táblázata egy további sorral kiegészül, miszerint a Kft által 2001. szeptember hó 17. napján 1.460.160 forintos nettó értékben kiállított számla áfa-tartalma: 365.040 forint, bruttó értéke: 1.825.200 forint volt.

Ezt a tételt is magában foglalja a 6. oldal közepén található összegzés, miszerint a 2001. szeptemberében 108.027.797 forint bruttó összegben befogadott számlák együttes áfa-tartalma: 21.605.560 forint volt. *(1. számú szakértő 322/2004. számú könyvszakértői véleményének I. számú melléklete - nyomozati iratok II. kötet 97. oldal)*

A II. tényállási pontnak az ítélet 10. oldalán található táblázata ugyancsak egy további sorral egészül ki, miszerint a 2. számú Kft által ZS 247873 számon, 2001. március hó 21. napján 1.384.225 forintos nettó értékben kiállított számla áfa-tartalma: 346.056 forint, bruttó értéke: 1.730.270 forint volt.

Így teljes az ítélet 10. oldalának közepén írt, II. rendű vádlott által (54 darab a Bt, 3 darab a 2. számú Kft által kibocsátott) összesen 57 darab számla befogadására és a 10. oldal első bekezdése szerinti 73.022.727 forint bruttó összegű fiktív számla könyvelésbe állításra vonatkozó kitétele. *(1. számú szakértő 335/2004. számú könyvszakértői véleményének II. számú melléklete - nyomozati iratok II. kötet 203-205. oldal)*

A másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja szerint a terhelt másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a személyi körülmények körében az elsőfokú határozat kihirdetése óta bekövetkezett változásként rögzíti, hogy II. rendű vádlott rokkantsági nyugellátásának összege jelenleg: 28.500 forint havonta, árverés alatt álló ingatlanán jelenleg 35 millió forint tartozás áll fenn. Jelenleg a fővárosban albérletben lakik, mivel 15 éves gyermeke itt folytat zenei tanulmányokat.

A fentiek kiegészítéssel az elsőfokon eljáró törvényszék által megállapított tényállás minden tekintetben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, így megalapozott és a Be. 352. § (2) bekezdése értelmében alkalmas rá, hogy a felülbírálat során a másodfokú bíróság határozatát arra alapozza.

A Be. 78. § (3) bekezdés értelmében a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. A bizonyítékok szabad mérlegelésének korlátja a bíróság indokolási kötelezettsége, az ítélet indokolásából ugyanis világosan ki kell tűnnie, hogy a bizonyítékok mérlegelése során melyek voltak azok a körülmények, amelyeket a bíróság irányadónak vett.

Az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységéről és annak eredményéről részletesen számot adott, indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Nyomon követhetően és ellenőrizhető módon megindokolta, hogy egyes bizonyítékokat miért fogadott el, azokból milyen következtetést vont le és a megállapított tényeket mi alapján találta bizonyítottnak.

A bizonyítékoktól a tényálláshoz vezető következtetések során a hitelesnek elfogadott bizonyítékokkal összhangban, a logika szabályainak és hétköznapi gondolkodásnak megfelelő következtetésre jutott, amikor azt állapította meg, hogy a vádlottak elkövették a vádbeli bűncselekményeket.

A vádlottak és a védők felmentésre irányuló fellebbezései az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének olyan kritikái, amelyek a meglévő, már mérlegelt bizonyítékok újraértékelését és a terheltek védekezésének elfogadását célozzák. Az irányadó perrendi szabályok szerint azonban - a megalapozott tényálláshoz kötöttség folytán - ezek a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek.

A ruházati termékek külföldre vitelével kapcsolatban nem volt vitatható, hogy árumozgás történhetett, azonban a más forrásból beszerezett áruk bizonylatolásával válhatott lehetségessé azoknak az országból külföldre szállítása, azaz az árubeszerzés „lepapírozása” történt meg a vádlottak részéről. Következésképpen nem az árumozgás volt kétségbe vonható, hanem az áru forrása bizonyult fiktívnek. Evonatközásban - mivel a szállításhoz kapcsolódó vámszabályok esetleges megsértése nem képezi a vád tárgyát - a konkrét célország megjelölése irreleváns. Megjegyzendő, hogy az I. rendű vádlott arra vonatkozó állítását, miszerint a vádban szereplő ruházati termékeket a bosnyák illetőségű társaságnak értékesítette, a célországra vonatkozó részében csak évekkel a nyomozás befejezése után, a nyomozati iratok között fellelhető 2003. április 3-i keltezésű, ilyen nevű társaság nyilvántartásba vételét és törvényes tevékenységét cáfoló

adóhivatali igazolás *(nyomozati iratok V/9. melléklete 114-116. oldalak)* megismerhetővé válását követően módosította.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének azon indokaival, miszerint a vámokmányok alapján kétséget kizáróan nem cáfolható, hogy a 2. számú Bt ténylegesen exportálta az Áfa-bevallásában feltüntetett összegben a ruházati termékeket. Az exportértékesítés azonban önmagában nem lehet az áfa-visszaigénylés alapja és nem igazolja az áru legális eredetét. Figyelemmel arra, hogy az árukat I. rendű vádlott ténylegesen nem szerezhette be az 1. számú Kft-től, az e cég által kiállított számlákat azok fiktív jellegét ismerve fogadta be, ennek alapján pedig nem volt jogosult a számlák áfa-tartalma tekintetében levonási jog érvényesítésére. *(Az elsőfokú bíróság helyes okfejtése az ítélet 51. oldal utolsó bekezdése - 52. oldal 3. bekezdésével bezárólag.)*

A bűnösségét kétségbe vonó II. rendű vádlott ténybeni beismerő vallomást tett, amikor a nyomozás során maga mondta el, hogy „nagy sumáság” történt. Ez teljes mértékben összhangban áll azzal, hogy a főtevékenységként erdőgazdálkodási termék előállításra alapított vállalkozás nevében rendszeresen olyan áruk értékesítéséről bocsátott ki számlákat, amelyek ténylegesen az 1. számú Kft birtokába sem kerültek és a cég társasági szerződésének 2001. február hó 7. napján történt módosításáig egyik bejegyzett tevékenységi körbe sem illettek bele *(nyomozati iratok I. kötete 131-139. oldalak)*.

Ekörben védekezése végig az 1. számú tanú megtevesztő magatartására irányult és nevezett felelősségét hangsúlyozta. A jelen eljárás nem az 1. számú tanú büntetőjogi felelősségét érinti, nevezettel szemben a nyomozást felfüggesztették és kihallgatására a tárgyaláson nem került sor. Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor az ismeretlen helyen tartózkodó 1. számú tanúnak az I. rendű vádlott védője által becsatolt „tanúvallomását” aggálytalan bizonyítéknak nem fogadta el.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II. rendű vádlott védőjének hatályon kívül helyezésre irányuló indítványa nem foghat helyt, mivel az 1. számú tanú tartózkodási helye jelenleg sem ismert, de abban az esetben, ha idézhető lenne is, aggályos, hogy a jelentős időmúlás miatt részletekbe menő, pontos vallomással szolgálhatna-e. Saját érintettsége, korábbi gyanúsítottai pozíciója ismeretében vallomástételi akadály is felmerül nála, mivel az önvádra kötelezés [Be. 82.§ (1) bek. b/ pontjában írt] tilalma feljogosítja a vallomástétel megtagadására. Ez esetben a kialakult bírói gyakorlat alapján a tanú a vallomástételt akkor is megtagadhatja, ha a kérdéses bűncselekmény elkövetését már jogerősen megállapították, ha az ellene indult büntetőeljárást megszüntették, vele szemben az ügyész a vádemelést elhalasztotta vagy vele szemben közkegyelmi rendelkezést alkalmaztak. E mentességet nem befolyásolja a korábban a gyanúsítottal megalapozott gyanúként közölt bűncselekmény elévülése sem.

A fentiek szerint az 1. számú tanú vallomástétele sem eredményezhetne olyan lényegi változást, amely a széleskörben feltárt (részben objektív adatokon nyugvó) és zárt logikai rendszerbe foglalt bizonyítékok megdöntésére alkalmas lehetne.

Emiatt a megalapozott tényállás és azzal adekvát, teljeskörű indokolás miatt nincs is olyan eljárási ok, amely alapján a hatályon kívül helyezés bármely törvényi indoka vizsgálható lenne.

II. rendű vádlott által ruházati termékértékesítés nélkül, a 2. számú Bt felé kiszámlázott értékesítés ellentételezéseként, részben gazdasági tevékenységet nem is folytató társaság által tényleges gazdasági esemény nélkül kiállított fiktív számlák befogadásával, azok alapján jogosulatlanul igényelt vissza általános forgalmi adót, illetve csökkentette befizetendő adóját. Ezzel kapcsolatos

személyes közreműködése az áfa-bevalláson II. rendű vádlott aláírását kategorikusan igazoló írásszakértői vélemény ismeretében sem vonható kétségbe.

A III. tényállási pontban foglalt cselekmény vonatkozásában nem a rablás megtörténte volt az ügyben eldöntendő kérdés, amellyel kapcsolatban a 3. számú tanú ellen indított büntető eljárásban született jogerős ítéletből a felmentés jogcímének hiányában nem állapítható meg, hogy bűncselekmény vagy bebizonyítottság hiánya vezetett-e ehhez a döntéshez - hanem a csalás tényállási elemeit kellett vizsgálni, amely sértettje a biztosító volt.

Ekörben a törvényszék az okiratok tartalmára és az általa részletezett indokok alapján elfogadott tanúk vallomására hivatkozott, s az I.r. vádlott védekezését csak annyiban fogadta el, amennyiben a fentiekkel összhangban állt.

Az így megállapított tényállásból arra vont következtetést, hogy I. rendű vádlott az általa érvényesíteni kívánt, a kárigény alapjául szolgáló árumennyiségek tekintetében tényleges gazdaság esemény nélkül kiállított fiktív számlákra hivatkozással a biztosítási összeg jogosulatlan megszerzése érdekében tévesztette meg a biztosítót, amely a csalás törvényi tényállási elemeit maradéktalanul kimeríti.

A törvényszék a megalapozott történeti tényállásból valamennyi bűncselekmény tekintetében okszerűen következtetett mindkét vádlott bűnösségére, s cselekményeiket az összehatásában rájuk kedvezőbb - az elkövetéskor hatályos - 2012. évi C. törvény alkalmazásával az anyagi jogi szabályoknak megfelelően minősítette.

A törvényszék által adott színvonalas jogi indokolással a másodfokú bíróság mindenben egyetértett.

Az elsőfokú bíróság maradéktalanul felsorolta a büntetés kiszabása során figyelembe veendő bűnösségi tényezőket és azokat a súlyuknak megfelelően értékelte.

A büntetés kiszabásánál a törvényszék helyesen vette figyelembe a rendkívüli időmúlást, amely megfelel az 56/2007. számú BK vélemény III/10. pontjában foglalt iránymutatásnak, mely szerint ezen enyhítő körülménynek nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt. Jelen esetben a másodfokú elbírálásig a cselekmény elkövetésétől tizennégy év telt el, amely megközelíti a leg súlyosabban minősülő bűncselekmény elévülési idejét.

A törvényszék e rendkívüli időmúlásnak kellő nyomatékot adva a belső arányosság figyelembevételével differenciált a vádlottak között, s halmazati büntetésül helyesen alkalmazott velük szemben a büntetés középértékét el nem érő tartamú szabadságvesztést.

II. rendű vádlott esetében a javára mutató nyomatékos enyhítő körülmények figyelembevételével helyesen szabott ki az enyhítő rendelkezést kimerítve szabadságvesztést. Abban sem tévedett, hogy lehetőséget látott a börtönbüntetés végrehajtásának négy évi próbaidőre történő felfüggesztésére, s a terhelte arra érdemesnek tartva, előzetes mentesítésben részesítette.

E vádlott esetében az elsőfokú bíróság által meghatározott joghátrány az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával, valamint az elkövető személyében rejlő társadalomra való veszélyességgel arányban áll és megfelelően szolgálja a büntetés célját. Ekként a felmentésért benyújtott perorvoslat keretében az enyhítés lehetőségét vizsgálva a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletének kihirdetése óta eltelt további időmúlás ellenére sem látott indokot a büntetés mérséklésére.

I. rendű vádlott esetében azonban a másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított az elsőfokú ítélet kihirdetése óta bekövetkezett további másfél éves időmúlásnak. A jelentős időmúlás nyomatékát befolyásolja, hogy az eljárás elhúzódása nem a vádlottnak róható fel.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága több magyar vonatkozású ügyben is foglalkozott a tisztességes tárgyaláshoz való jog kérdésével az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke alapján (Csanádi kontra Magyarország, Németh kontra Magyarország és Aupek kontra Magyarország). Ez ugyanis kimondja, hogy „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

A rendkívüli időmúlás miatt az ítélőtábla úgy találta, hogy a törvényszék által meghatározott kellően átgondolt és a belső arányosság követelményének is megfelelő joghátrány tekintetében az általánosanál kedvezőbb feltételes kedvezmény biztosítása méltányos.

Ezért az elsőfokú ítéletet a büntetést kiszabó részében különös méltánylást érdemlő okból annyiban változtatta meg, hogy I. rendű vádlott [a Btk. 38.§ (3) bekezdése alapján] büntetése fele részének kiállása után bocsátható feltételes szabadságra.

Ezt meghaladóan a büntetés enyhítésére, a szabadságvesztés mérséklésére és próbaidőre történő felfüggesztésére nála nem látott indokot.

Az elsőfokú bíróság II. rendű vádlott esetében törvényesen rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről.

A Fővárosi Törvényszék a törvénynek megfelelően határozott a bűnjelekről, amikor lefoglalásukat megszüntetve a kiadásukról döntött.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett az ügyben felmerült bűnügyi költségről is. Indokoltan kötelezte a vádlottakat a büntetőjogi felelősségükkel összefüggésben felmerült, eltúlzottnak nem tekinthető bűnügyi költség megfizetésére, - míg az ezt meghaladó, a magyar nyelv nem tudása folytán tolmácsolással, fordítással keletkezett bűnügyi költségről úgy határozott, hogy azt az állam viseli.

A határozat egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet - a Be. 372.§ (1) bekezdése szerint a büntetéskiszabási részében, I. rendű vádlottat érintő változtatáson túl, - mindkét vádlott tekintetében annak helyes indokai alapján, a Be. 371. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban keletkezett bűnügyi költség viseléséről a Be. 339.§ (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 386. § (1) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2015. október hó 13. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. **Dr. Sebe Mária s.k.**
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Halász Etelka s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2014. április hó 15. napján kelt 11.B. 824/2006/184. számú ítélete I. rendű és II. rendű vádlottakkal szemben a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf. 327/2014/21. számú ítéletével 2015. október hó 13. napján jogerőre emelkedett és - a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével - végrehajtható.

Budapest, 2015. október hó 13. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző